

REZUMAT

Lect.univ.dr. Ruxandra Foloștină

Facultatea de Psihologie și Științele Educației

Departamentul de Psihopedagogie Specială

Universitatea din București

Prezenta teză de abilitare, intitulată *Therapy, education and intersubjectivity. The routes of change in special needs*, sintetizează performanțele academice, profesionale și de cercetare ale candidatei Foloștină Ruxandra Georgeta. Autoarea tezei este lector universitar, titular, la Universitatea din București, Facultatea de Psihologie și Științele Educației, Departamentul de Psihopedagogie Specială, lector asociat la Universitatea Națională de Educație Fizică și Sport din București și la Universitatea din Pitești. Lucrarea conține informații valoroase despre intervenții și abordări integrative în domeniul dizabilității și formării profesionale a specialiștilor din mediul preuniversitar și universitar. Abordarea integrativă se justifică prin faptul că profesioniștii din învățământul de astăzi își asumă o responsabilitate mult mai mare în ceea ce privește satisfacerea nevoilor educaționale ale elevilor proveniți din medii diverse și cu nevoi de învățare diferite. De multe ori, profesorii privesc elevii cu nevoi speciale ca fiind cele mai mari provocări, dar, câteodată, și cele mai mari recompense. Din nefericire, mulți profesori din învățământul general nu cunosc strategii pe care să le folosească în educarea și instruirea copiilor cu nevoi educaționale de suport. Din acest motiv, am considerat că sugerarea unei abordări integrative, care să îmbine elemente de psihoterapie cu strategii de abordare la clasă și soluții digitale, ar reprezenta o soluție.

Lucrarea este structurată în patru părți principale. Prima parte prezintă realizările științifice și profesionale ale autoarei, a doua parte cuprinde direcțiile

viitoare de cercetare, a treia parte vizează realizările academice, iar ultima parte include perspectivele de dezvoltare pe plan profesional și personal.

Prima parte, organizată pe patru direcții de cercetare, menționează realizările științifice după obținerea titlului științific de doctor în Psihologie în anul 2011. Realizările științifice și profesionale integrează 4 articole de cercetare indexate în Web of Science (WOS/ISI); 9 proiecte coordonate în calitate de manager de proiect; 7 lucrări publicate în edituri internaționale clasificate A1 și peste 30 de publicații în volume indexate ISI ale unor conferințe, în reviste indexate BDI (cu sistem de recenzare) sau la edituri naționale clasificate A2.

Prima direcție de cercetare investighează diferite tipuri de intervenție psihoterapeutică și psihoeducațională în încercare de a oferi profesorilor, terapeuților și părinților posibilitatea de a găsi activități semnificative pe care copiii să le aprecieze. Interdisciplinaritatea dintre psihoterapie, intervențiile psihoeducaționale și terapia ocupațională nu a fost studiată temeinic. Cu toate acestea, cercetările sugerează că profesorii se consultă din ce în ce mai mult cu consilierii școlari, psihologii și cadrele didactice care predau în școli speciale. Studiile prezentate se focalizează, în special, pe îmbunătățirea calității vieții persoanelor cu dizabilități, creșterea rezilienței îngrijitorilor, utilizarea tehnicilor de dramaterapie și reducerea sedentarismului copiilor cu dizabilități prin stimularea activității fizice.

A doua direcție de cercetare se concentrează pe strategii de predare în condițiile diversității. Accentul este pus pe avantajele pe care le oferă digitalizarea, o tendință care îi ajută pe toți copiii, de la cei mai puțin pregătiți până la cei mai talentați, să stăpânească abilități importante pentru a-și atinge potențialul maxim. Capitolul furnizează idei de adaptare a instrumentelor de lucru la clasă, așa cum

este platforma tactileimages.org, metode pentru formarea și dezvoltare abilităților matematice, aplicații și platforme de tip e-learning pentru a asigura o mai bună participare la școală.

A treia direcție de cercetare vizează angajarea persoanelor cu dizabilități. Din ce în ce mai mulți adulți cu dizabilități ar trebui să trăiască independent, să lucreze alături de persoane fără dizabilități și să mențină o prezență activă și semnificativă în comunitate. Responsabilitatea socială, activismul și voluntariatul oferă cadrul pentru ca toți membrii societății să sprijine persoanele cu dizabilități. Deși procentul persoanelor cu dizabilități angajate pe piața liberă a muncii este încă redus în România, se fac, totuși, pași importanți pentru acceptare. Capitolul oferă perspective practice privind creșterea numărului de persoane cu dizabilități angajate: cursuri de formare pentru angajatori având ca subiect avantejele oferite de persoanele cu dizabilități (<https://training.beyond-inclusion.eu/ro/>), exemple de bune practici la nivel internațional privind capacitatea de inserție profesională a persoanelor cu dizabilități, o scurtă analiză a competențelor transversale și soft skills.

A patra direcție de cercetare urmărește formarea specialiștilor care lucrează cu persoane cu nevoi speciale. Studiile prezentate investighează nevoile de formare ale cadrelor didactice care lucrează cu copiii cu autism și elevi cu dificultăți de învățare. Două dintre studiile prezentate fac referire la pregătirea cadrelor didactice din mediul universitar, incluziunea fiind un proces continuu și dinamic ce vizează și instituțiile de învățământ superior. Un singur studiu furnizează informații despre stresul și mecanismele de coping la care apelează cadrele didactice care lucrează cu copiii cu nevoie speciale.

A doua parte a tezei de abilitare prezintă succint direcțiile viitoare de cercetare, ce se vor desfășura pe două linii principale: intervenții terapeutice și educaționale în domeniul dizabilității, educația cognitivă și neurodidactica. Pentru fiecare linie de cercetare menționată am oferit informații care să ducă la realizarea acestora.

A treia parte a tezei abordează dezvoltarea carierei academice. Se au în vedere trei tipuri de activități, și anume: activități individuale, colegiale și studentești. Pentru fiecare nivel menționat s-au detaliat obiective concrete.

A patra parte a tezei urmărește dezvoltarea carierei profesionale prin creșterea vizibilității pe plan internațional. În acest sens, au fost propuse mai multe obiective specifice.

Teza de abilitare se încheie cu lista referințelor bibliografice asociate celor patru părți

În realizarea prezentei lucrări am avut următoarele modele inspiraționale:

- Teza de abilitare *De la curriculum la politici educaționale: învățare, dezvoltare profesională și impact instituțional*, elaborată de prof.univ.dr. Lucian Ciolan (2016, 39 de pagini).
- Teza de abilitare *Dimensiuna colaborativă a învățării în școală: învățarea prin proiect*, elaborată de prof.univ.dr. Cătălina Ulrich (2016, 47 de pagini).
- Teza de abilitare fără titlu elaborată de prof.univ.dr. Anca Nedelcu (2016, 40 de pagini).
- Teza de abilitare fără titlu elaborată de prof.univ.dr. Florin Emil Verza (2016, 58 de pagini).